

ІНКЛЮЗІЯ

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ

Людмила Верещак

інтелектуальні порушення як категорія ООП

◆ категорія ООП

- особи з інтелектуальними порушеннями
- особи з РАС
- особи зі складними комбінованими порушеннями

◆ інтелектуальні труднощі - порушення функціонування різного ступеня прояву

- передумов інтелекту (пам'яті, уваги, мислення, мовлення, вольових процесів, мотивації тощо)
- власне інтелекту (здатності до узагальнення, абстрагування, міркування; продукування думки, судження; здатності робити висновки тощо)
- інвентарю інтелекту (набутих знань, умінь, навичок)

Учні з ІП

Індивідуальний
навчальний план

Адаптація/**модифікація** змісту
навчальних програм

Оцінювання за
загальними
критеріями

Оцінювання на основі
індивідуальних завдань та цілей
модифікованого змісту
навчальної програми

Адаповані стратегії і
технології оцінювання

01

письмові завдання - у формі індивідуальних тестів; додатковий час; зменшена кількість завдань

02

допомога вчителя/асистента вчителя у розумінні завдання та алгоритмах дій

03

нестандартний виклад - презентація, картинки, ілюстрації, проекти; демонстрація результатів - у мікрогрупі, особисто

04

середовище, місце проведення оцінювання

05

спеціальне обладнання

АДАПТОВАНІ СТРАТЕГІЇ І ТЕХНОЛОГІЇ ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ З ІП

Модифікація навчальних програм

- спрощення, виключення чи ущільнення змісту навчальної програми з урахуванням особливостей учня з ІП
- забезпечення активності дитини в навчальній соціалізації (активній участі в навчанні класу)
- організація індивідуальних умов навчання за допомогою додаткових методів і засобів

Модифіковані програми розробляється окремо на кожного учня з урахуванням індивідуальних можливостей.

Приклад

Модифікація навчальної програми. Математика

Вимоги до навчальних досягнень всіх учнів	Вимоги навчальних досягнень учнів з ІП	Цілі у навчанні для учня з ООП
знає, якими одиницями вимірюється маса (кілограм, центнер) та скорочене позначення (кг, ц); розуміє, які одиниці вимірювання величини доцільно використовувати в конкретному випадку; використовує знання про масу тіл та одиниці її вимірювання при розв'язуванні задач	має уявлення про масу предмета (володіє поняттями легкий, важкий, може порівнювати); ознайомлений з мірами маси – кілограмом; записує одиницю маси – кг.	1. Використання вагів для визначення маси предметів в грамах та кілограмах 2. Розв'язання задач на визначення ваги, без переведення одиниць виміру (в т.ч., на порівняння) 3. Навчання визначати вагу предметів зважуючи в руці (використання предметного матеріалу) та порівняння
знає якими одиницями вимірюється час (рік, місяць, доба, година, хв.) та скорочене позначення (год, хв.); знає співвідношення між добою і місяцем, годиною і хвилиною; визначає час за годинником з точністю до 5-ти хвилин; використовує знання при розв'язуванні задач	знає одиницю часу – доба; називає послідовно дні тижня; знає кількість днів у тижні.	1. Вивчення видів діяльності протягом доби з прив'язкою до частини дня та складання розповіді про свій день, використовуючи слова "спочатку", "потім" 2. Називання частин доби (ранок, день, вечір, ніч) 3. Вивчення поняття година і хвилина: робота з електронним годинником

- Навчальні досягнення учня з ІП/інтелектуальними освітніми труднощами
- Конкретні **цілі** відповідно до обсягу і характеру навчального матеріалу та можливостей учнів

Інклюзія

Оцінювання навчальних досягнень учнів з ІП

- У 1-му та, за рішенням педагогічної ради закладу освіти, у 2-му класах навчальні досягнення учнів оцінюють вербально відповідно до **Орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи**; 3-й, 4-й клас - рівнево, 5-9 - бально.
- У початковій школі ґрунтується **на врахуванні рівня досягнень** учня/учениці, а не ступеня його невдач - стимулююча система оцінювання. Свідоцтво досягнень, портфоліо.
- за чотирма рівнями і відповідними їм балами** (додаток 1 до наказу МОН України «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» від 05.05.2008 № 371).
- розроблені диференційовані критерії, які враховують:
  - рівень інтелектуальних можливостей учнів з ООП
  - стандарт спеціальної освіти
- вимоги до оцінювання є різними**, відповідно до категорії ООП / освітніх труднощів
- на основі індивідуальних завдань та цілей модифікованого змісту навчальної програми

Які критерії оцінювання ми обираємо?

Навчальні досягнення за типовою програмою

- учень рахує у межах 100
- здійснює обчислення у межах 1000
- використовує математичні формули для обчислення периметру і площі геометричних фігур

Навчальні досягнення за модифікованою програмою

- учень рахує у межах 10
- учень здійснює обчислення у межах 20
- розрізняє геометричні фігури

Загальні критерії оцінювання

- Початковий
- Середній
- Достатній
- Високий

Модифіковані критерії оцінювання

- Початковий
- Середній
- Достатній

НАКАЗ МОН
21.08.2013 № 1222
Про затвердження орієнтовних
вимог оцінювання навчальних
досягнень учнів із базових
дисциплін у системі загальної
середньої освіти

Навчальний заклад може використовувати інші системи оцінювання навчальних досягнень учнів за погодженням з місцевим органом управління освітою. При цьому оцінки за семестри, рік, результати державної підсумкової атестації переводяться у бали відповідно до цих критеріїв.

ПОРЯДОК організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти

Оцінювання результатів навчання учнів у закладах освіти здійснюється за системою та загальними критеріями оцінювання, затвердженими МОН, та з урахуванням індивідуального навчального плану (за наявності).

01

Індивідуальний навчальний план

02

Модифікація змісту навчальних програм - які конкретно знання, вміння і навички - **компетентності** ми формуємо

03

Модифіковані вимоги до навчальних досягнень - що конкретно має знати, уміти і робити учень - **чим повинен володіти**

04

Модифіковані критерії оцінювання - які конкретно **критерії** ми будемо зазначати: об'єкт оцінювання письмо - визначення відповідного рівня навчальних досягнень

05

Переведення у бали у відповідності до загальних критеріїв оцінювання - **початковий рівень**

06

Звільняються від ДПА особи з ООП, зумовленими порушеннями розвитку: Наказ МОН № 1369 від 07.12.2018

07

Свідоцтво про здобуття базової середньої освіти (для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку)

Оцінюванню підлягають:

- правильність – вміння писати елементарні графічні елементи (лінії, палички, рисочки тощо);
- види поєднання букв, орфографічні навички;
- дотримання правил правопису; спосіб списування (з 2 класу): побуквений з проговорюванням, побуквений, поскладовий, цілими словами після другого, першого їх прочитання;
- письмо під диктування;
- ставлення до виконуваної роботи;
- уміння використовувати допомогу;
- дотримання гігієнічних навичок письма.

Інклюзія

Наказ МОН № 1109 від 10.10.2018 "Про деякі питання документів про загальну середню освіту", чинний з 01.01.2019

- зразок свідоцтва про здобуття базової середньої освіти (для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку)
- додаток до свідоцтва про здобуття базової середньої освіти (для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку)
- довідка про закінчення повного курсу навчання (для осіб з помірними інтелектуальними порушеннями)

Оцінювання учнів з ІП/ інтелектуальними освітніми труднощами

Загальна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів з ІП

I рівень – початковий

Учень (учениця) з допомогою вчителя фрагментарно, неточно відтворює окремі елементи, ознаки об'єкта вивчення; з допомогою вчителя виконує окремі дії, елементарні завдання. Ставлення до навчання байдуже. Потребує контролю, допомоги та стимулювання з боку вчителя.

II рівень – середній

Учень (учениця) в основному здатний відтворити більшу частину навчального матеріалу, але допускає окремі неточності. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, частково чи за допомогою вчителя пояснити. Виконує дії та завдання в аналогічних умовах (під керівництвом вчителя). Достатньо стале зацікавлене ставлення до навчання. В окремих випадках потребує контролю та допомоги з боку вчителя.

III рівень – достатній

Учень відтворює матеріал, визначений навчальною програмою. Матеріал розуміє, може виокремити головне і другорядне, пояснити. Застосовує знання, вміння й навички в аналогічних та відносно нових умовах. Здатний самостійно і правильно виконувати дії, аналогічні та відносно нові завдання. Здатний пояснити використаний спосіб виконання завдання та застосувати для розв'язання іншого. Стале, виразно-позитивне ставлення до навчання.

I – початковий

Учень (учениця) за допомогою вчителя фрагментарно впізнає (показує або називає) предмет вивчення. За повної підтримки вчителя намагається виконати елементарні практичні дії, переважно пасивного характеру. Ставлення до навчання байдуже. Потребує значної постійної допомоги, повної підтримки та супроводу з боку вчителя.

II – середній

Учень (учениця) за допомогою учителя частково розпізнає об'єкт вивчення. Виконує окремі дії предметно-практичного змісту на рівні копіювання способу виконання. Виявляє епізодичний інтерес до навчання, має байдуже або слабковиразне позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності. Потребує схвалення, постійної допомоги, супроводу, контролю та стимулювання.

III – достатній

Учень (учениця) має уявлення про об'єкт вивчення. З використанням наочності відтворює (не завжди точно) основні змістові елементи навчального матеріалу. Матеріал в основному розуміє, але пояснити, виокремити в ньому суттєве та другорядне не може. За наслідуванням і словесною інструкцією епізодично виконує прості завдання предметно-практичного змісту. Має слабковиразне позитивне ставлення до навчально-практичної діяльності. Потребує стимуляції та постійної значної допомоги щодо виконання предметно-практичних дій, завдання, організації робочого місця.

Інклюзія

Взаємодія з Батьками учня з ІП

активне залучення до роботи команди
психолого-педагогічного супроводу

01

Розуміння стратегії інклюзивної освіти

02

Постановка конкретних і досяжних цілей

03

Оцінювання навчальних і особистісних
досягнень

04

Бачення перспективи для учня з ІП у набутті
робітничої професії

Інклюзія

**Оцінювання учнів з ІП/
інтелектуальними освітніми
труднощами**

**ВАШІ
ЗАПИТАННЯ**

ДІАЛОГ

Людмила Верещак